
ELS CONSELLS VEÏNALS I SECTORIALS DE SITGES.
Una experiència d'Agenda 21.

- FINESTRA OBERTA. FUNDACIÓ BOFILL -

LAIA JORBA I LLUÍS PLANAS

MARÇ DE 2003

INTRODUCCIÓ	2
1. MARC DEL PROJECTE I ESTRUCTURA FUNCIONAL	3
1.1. <i>El projecte</i>	3
1.2. <i>L'organització de la participació pública</i>	5
1.3. <i>Connexió de l'àmbit públic (consells) amb l'àmbit oficial (Ajuntament)</i>	8
2. EL PROCÉS	9
2.1. <i>L'inici: gestació dels Consells Veïnals</i>	9
2.2. <i>La tècnica</i>	15
2.2.1. <i>Procediment de funcionament de les assemblees</i>	15
2.2.2. <i>La informació, la comunicació i les convocatòries</i>	19
3. ELS RESULTATS	21
3.1. <i>Els temes tractats</i>	22
3.2. <i>On van els acords presos?</i>	23
3.3. <i>Resultats qualitatius i quantitius dels primers cicles</i>	25

Introducció

Les experiències participatives han esdevingut en els darrers anys els principals instruments d'innovació dels governs locals, tant en el terreny de les polítiques que s'apliquen en el territori (posant doncs l'èmfasi en els resultats de la participació), com en l'aprofundiment democràtic (essent en aquest cas elements importants per a la reflexió normativa a través d'una pràctica participativa). Si bé no es tracta d'objectius teleològics excloents, és ben cert que unes metodologies incideixen més en el primer aspecte que en el segon i viceversa.

L'experiència desenvolupada a Sitges s'enfoca més cap a una redefinició i aprofundiment de la democràcia, buscant la corresponsabilització i un cert grau d'autoorganització de la població, encara que inevitablement això ja està donant resultats substantius. L'objectiu d'aquest informe és, precisament, posar de manifest aquests resultats –la creació d'un Consell Veïnal Municipal constituït per portaveus de 12 barris, que han arribat en conjunt a unes 800 llars i que de moment han provocat l'aturament de la proposta inicial del Pla d'Ordenació Urbana Municipal per estudiar i mirar d'incorporar-hi les propostes veïnals i sectorials- i estudiar el “pas a pas” que s'ha seguit per arribar-hi, així com les debilitats i les fortaleces que aquest mecanisme té a l'hora d'oferir noves respostes a les preguntes que ara per ara es formulen les democràcies locals i els mètodes de participació que es van experimentant.

El projecte s'ha anomenat Sistema de Gestió per a la Sostenibilitat de Sitges (SGS). *Sistema*, perquè engloba, en una estructura permanent i integral, unitats de diferents nivells de complexitat que es relacionen i interconnecten amb un objectiu comú: el desenvolupament de la *sostenibilitat* a Sitges de forma participada i democràtica. I *gestió*, perquè un dels objectius, com es veurà més endavant, és la de dirigir i orientar les actuacions municipals ambientals, socials i econòmiques a través de procediments concrets i metodologies tècniques paral·lelament a un ambiciós procés de participació.

L'informe que teniu a les mans es focalitza bàsicament en l'estructura participativa, més que no pas en la gestió ambiental interna de l'Ajuntament. S'estructura en tres grans blocs. El primer inclou tot allò referent al marc estructural i formal que engloba l'experiència, des dels convenis que han permès posar-la en marxa fins a la seva estructuració operativa. El segon bloc se centra més en el procés seguit, tant pel que fa a la conformació de l'estructura organitzativa com en el referent al procés de funcionament concret de les assemblees. En el darrer bloc trobem tots els resultats

començant per aquells a nivell més immediat i micro, és a dir, els referents al mateix procés, fins arribar a unes reflexions més generals sobre l'experiència sitgetana.

Al llarg de l'informe usarem indistintament els termes *consell* i *assemblea*, termes gairebé sinònims, fins i tot en el seu sentit etimològic original¹.

1. Marc del projecte i estructura funcional

1.1. El projecte

El Sistema de Gestió per a la Sostenibilitat de Sitges (SGS) va néixer el desembre de 2000, fruit d'un conveni entre l'Ajuntament de Sitges, l'Escola Universitària de Turisme i Direcció Hotelera adscrita a la Universitat Autònoma de Barcelona i el Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya. A més, s'ha comptat també amb una beca de suport a la participació finançada per la Fundació Jaume Bofill.

El conveni té com a objectiu la redacció de l'Agenda 21 Local (A21L)² a través d'una estructura participativa àmplia i permanent (anomenada *Com Volem Sitges?*) i la consecució d'una certificació ambiental a través del Registre al Reglament Europeu Gestió i Auditoria Ambientals (EMAS 76/2001, que incorpora la norma internacional ISO 14001). Els dos processos parteixen d'un punt comú, l'anàlisi ambiental, social i econòmic inicial, alhora que es reforcen i complementen mútuament (vegeu figura 1).

Si el sistema de gestió ambiental europeu EMAS³ estableix com a requisits l'establiment d'una política ambiental, uns procediments de funcionament interns i objectius i programes d'actuació, l'A21L sobrepassa els elements estrictament ambientals abraçant possibles agendes d'actuacions i polítiques socials, econòmiques,

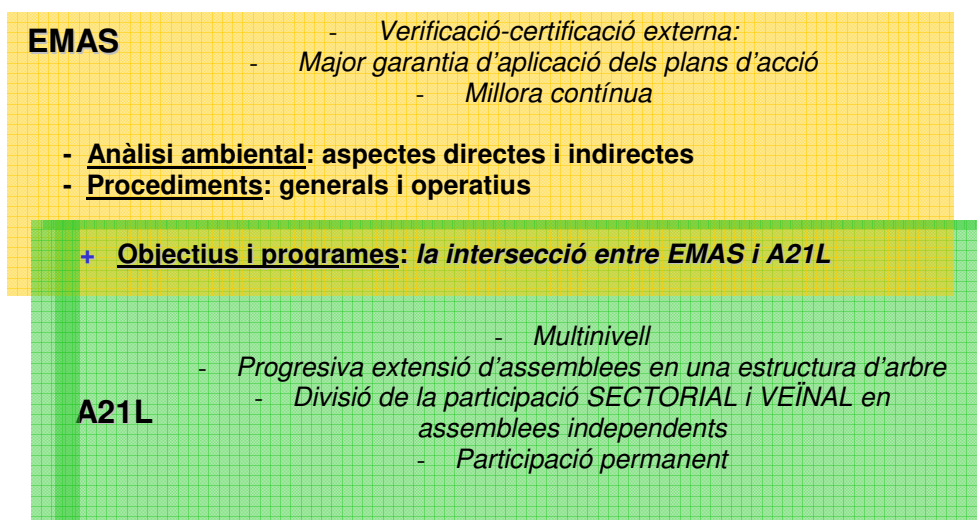
¹ Consell: del grec *concilium*, que significa reunió o assemblea. Assemblea: en grec *eklesia*, que significa la reunió del poble.

² L'Agenda 21 Local, tal i com es va formular a la Cimera de la Terra a Rio de Janeiro l'any 1992, consisteix en l'establiment d'una agenda d'actuacions per a l'assoliment d'un desenvolupament sostenible a cada territori del planeta, realitzada pel conjunt dels agents implicats en cada cas.

³ El procediment en fases és el següent: 1) diagnosi ambiental inicial, 2) disseny i planificació d'objectius, programes i actuacions, 3) disseny i implantació dels procediments generals i operatius per a tots els processos i serveis, 4) formació del personal de l'empresa, 5) control i seguiment dels procediments establerts i auditoria interna, 6) declaració ambiental pública anual que recull les principals dades i actuacions de l'organització, 7) auditoria externa (després de la qual s'atorga el certificat, que es revisa periòdicament). La demanda de participació dels agents implicats, en el cas de Sitges és tota la població, s'especifica en el seu annex 1. Vegeu el reglament complet a www.gencat.net/mediamb/emas/inici.htm.

culturals, etc. Tant l'A21L (per concebre's com un mecanisme de sostenibilitat i participació) com l'EMAS (per una bona aplicació dels programes) requereixen de la implicació de la població en l'establiment de les actuacions a realitzar.

Figura 1. EMAS + Agenda 21 Local

A banda de les premisses més tècniques i metodològiques que emmarquen en projecte, també hi ha alguns principis que han servit de fonament a l'estructura i el procés del mateix projecte i que tot seguit s'exposaran abans d'entrar en l'estructura organitzativa pròpiament dita.

El projecte ha pretès experimentar amb noves formes de participació que permetin superar els baixos sostres assolits en la majoria d'A21L realitzades fins avui a través dels clàssics mètodes de fòrums oberts o de metodologies de consulta ciutadana per temes puntuals. L'objectiu, per tant, ha estat iniciar un procés de ramificació d'assemblees veïnals que potencialment puguin arribar a tota la població sense caure en la massificació, permetent els quatre requisits bàsics d'un sistema de democràcia radical:

1. Potencial participació de tota la població,
2. circular informació plural i sintètica sobre cada tema tractat,
3. permetre un procés de diàleg i
4. una presa de decisions per consens general.

El sistema, a més, estableix tres elements bàsics i diferenciats:

1. La creació d'una estructura organitzativa on s'hi pugui expressar el subjecte col·lectiu del poble, com a persona col·lectiva,
2. per la qual puguin circular els continguts que s'hi tractin en cada moment del procés (elaborats pel consell sectorial afectat per cada tema, constituït per entitats socials, econòmiques i tècnics) i
3. aplicant tècniques i metodologies de participació senzilles que en garanteixin la qualitat i l'equilibri.

La dificultat i innovació del sistema se centra, per tant, en l'objectiu d'equilibrar l'habitual component tècnica del procés d'A21L amb la component participativa. En aquest sentit s'ha incentivat des de l'equip tècnic la imprescindible autoorganització i implicació de la població, sense la qual aquest objectiu no hauria estat possible.

Al llarg del procés sorgeixen dos ritmes o velocitats de treball diferenciades: la més ràpida dels treballs tècnics (diagnosi, propostes d'actuació i procediments de treball) i la més lenta del procés de participació pública. Perquè la participació s'estengui i es consolidi, cal plantejar els temes un a un i prou espaiats com per no esgotar la població, donada la manca de temps de que es disposa avui dia. En conseqüència, no s'han fet els clàssics fòrums explicatius de les propostes tècniques de les A21L, fòrums concentrats en poc temps, sinó que s'han obert espais d'informació i decisió pública de ritme lent, tractant dos o tres temes l'any, els quals aniran completant i configurant l'evolució i maduració de l'agenda d'actuacions locals (l'A21L).

El procés parteix del compromís polític d'assumir tots els acords consensuats en els consells veïnals que siguin viables, un cop estudiats i contrastats tots els factors que intervinguin en cada cas.

1.2. L'organització de la participació pública

Per organitzar la participació en els diferents àmbits de la societat i ha dues distincions a tenir en compte. En primer lloc, es diferencia l'àmbit públic (allò referent al poble, als veïns i activitats del municipi) de l'àmbit oficial (l'autoritat, l'estat a cada nivell territorial, en aquest cas l'Ajuntament). L'intercanvi i la connexió entre aquests dos àmbits és tractada en el proper punt.

En segon lloc, dins l'àmbit públic també distingim entre l'estructura veïnal (tots els veïns de la vila, amb l'únic requisit de conèixer i voler defensar els valors públics, és a dir, el patrimoni natural, humà i cultural propis del lloc) de l'estructura sectorial (totes les entitats, activitats i tècnics relacionats amb cada tema tractat). Això és fonamental

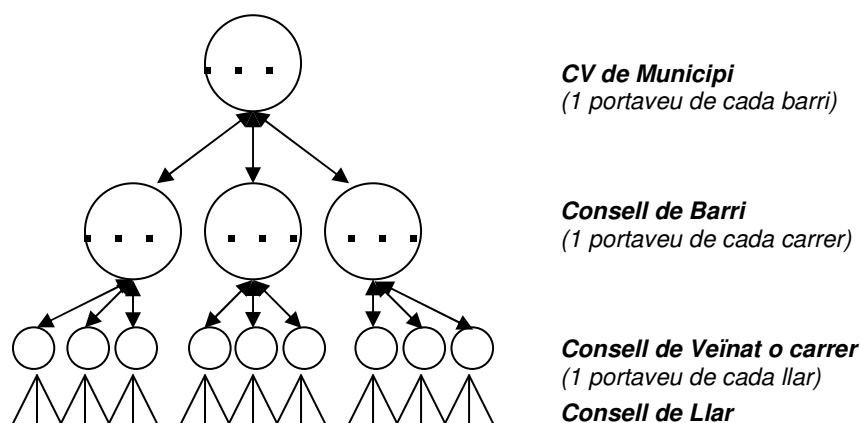
per a un bon funcionament dels consells perquè els interessos i el llenguatge més global dels veïns com a tals és diferent del llenguatge més tècnic i especialitzat de les entitats, associacions, empreses i tècnics, quelcom que els converteix en “experts” en aquestes parcel·les temàtiques concretes. En resum, els experts tenen dues característiques que difereixen dels veïns:

1. Un interès molt més concret versus un interès transversal dels veïns,
2. Un coneixement tècnic que els permet entrar en molta més profunditat en els temes, enlloc de la discussió basada més en línies directores i generals que pot desenvolupar la població en el seu conjunt.

En conseqüència, s’han conformat dos tipus d’assemblea amb un procediment similar però amb continguts i objectiu diferents: els consells veïnals i els consells sectorials.

Consells Veïnals: l’estructura que se segueix per al desenvolupament dels consells o assemblees veïnals és arborescent (vegeu figura 2). Existeix un tronc central, l’Assemblea de Sitges o Consell Veïnal Municipal, que es va ramificant en consells de barri (branques principals) que, alhora, se subdivideixen en consells de carrer o de veïnat (branquillons), formats per llars en les que hi ha els individus (les fulles).

Figura 2. Estructura arborescent dels consells veïnals (CV)

La connexió entre aquesta multiplicitat de consells organitzats es fa a través de portaveus o enllaços que es reuneixen en cadascun dels nivells per posar en comú les propostes que s’emeten des de baix amb la confiança i la flexibilitat que els mateixos veïns els atorguen per arribar al consens. Aquests portaveus són escollits *ad hoc* per a

cadascun dels cicles temàtics⁴ segons el domini del tema que la persona escollida per un determinat consell mostri i segons la confiança generada entre els seus membres. Així es limita, en certa mesura, el lideratge i la manipulació.

L'estructura no és piramidal ni jeràrquica sinó que busca la forma més orgànica i natural, l'emplaçament territorial, per tal de fer possible una participació extensiva de tota la població de Sitges però, alhora, mantenint un format petit (les reunions no superen mai, o no haurien de superar, les set o deu persones) i proper que enforteixi les relacions i la cohesió social en un espai de participació permanent més enllà d'aconseguir els resultats substantius que s'esperen del procés. L'objectiu és, si més no, triple:

1. Obtenir resultats concrets en forma d'acords consensuats sobre els afers públics tractats en cada cas,
2. establir un espai permanent de diàleg entre el poble i l'autoritat oficial i
3. recuperar la cohesió, la corresponsabilització i la vida veïnal entre les persones, des d'una nova cultura del diàleg i la concòrdia.

El potencial democràtic i participatiu, doncs, és molt gran, però cal entendre'l com un *procés* que pot ser que trigui anys o generacions en madurar plenament, si bé ja s'estan obtenint fruits a curt termini.

Consells Sectorials: si l'objectiu bàsic dels consells veïnals és el diàleg i la definició d'objectius amplis que permetin conformar l'A21L del municipi (establir el marc general d'actuacions a desenvolupar per l'Ajuntament, per les entitats sectorials o pels mateixos veïns, segons correspongui, en aquest cas relacionat amb la sostenibilitat, però també qualsevol altre tema públic de qualsevol escala que es tracti), la feina fonamental dels consells sectorials és preparar la informació que s'ha de tractar a nivell veïnal donant-li un format senzill i entenedor, sense entrar en qüestions tècniques⁵. A posteriori, és a dir, quan el cicle temàtic ja s'ha acabat, el consell sectorial dota de contingut tècnic les propostes consensuades pels veïns i en fa un seguiment un cop aquestes entren en el procés polític municipal.

Per tant són les comunitats troncales, expressades en els consells veïnals, les que tenen el dret democràtic de determinar o suggerir les línies mestres de la política municipal, i no pas els consells sectorials, els membres dels quals també ho són de ple

⁴ Només apuntar aquí, es desenvoluparà més endavant (punt 2.2.), que un cicle temàtic engloba el conjunt de reunions que versen sobre un mateix tema, i que es realitzen a tots els nivells (des de les llars al barris i al poble en general) i en els àmbits sectorial i veïnal.

dret dels seus respectius consells veïnals, en tant que veïns de la vila. El SGS posa l'èmfasi en la importància de la decisió veïnal i totes les entitats i associacions existents en són un complement imprescindible.

La relació entre els consells veïnals i els sectorials s'especifica una mica més en el punt 2.2. Ara, ens centrarem en la relació (tensa i creativa alhora) que s'estableix entre l'àmbit oficial i el públic.

1.3. Connexió de l'àmbit públic (consells) amb l'àmbit oficial (Ajuntament)

La relació i connexió entre l'àmbit oficial i el públic, en el cas que ens ocupa entre l'Ajuntament i els consells, s'ha anat concretant a mesura que avançava el procés, com un fruit natural de la mateixa pràctica. Actualment, hi ha dos nexes d'unió entre la població que participa i l'administració: *l'Oficina de Sostenibilitat Municipal (OSM)* i la *Comissió Informativa Política*.

L'OSM fou creada a principis de 2002 i s'ubica físicament en el departament de medi ambient de l'Ajuntament de Sitges. És la secretaria tècnica del projecte i s'encarrega de la seva direcció, coordinació i funcionament operatiu diari. L'OSM està constituïda per la tècnica de medi ambient municipal com a persona permanent, els tècnics de l'Escola Universitària de Turisme i Direcció Hotelera (UAB), els tècnics en participació ciutadana i els becaris de suport.

La Comissió Política Informativa de convocatòria regular reuneix els membres proporcionals dels partits representats en el Ple (sense detriment que s'hi convidin també d'altres partits no representats). Si s'escau, es forma una Comissió Política Informativa per determinats temes d'interès general. Ara n'hi ha dues de relacionades amb el procés d'A21L: la Comissió Informativa del SGS i la Comissió de Seguiment del POUM⁶.

La novetat, sense precedents històrics al municipi, és que, fruit de la generació de les assemblees veïnals, l'Ajuntament ha acordat per unanimitat que a la Comissió de Seguiment d'urbanisme hi sigui (amb veu però sense vot) un portaveu del Consell Veïnal Municipal de Sitges i un portaveu, en aquest cas, del Consell Sectorial d'Urbanisme. Aquesta via permet un contacte directe entre els veïns i els regidors que agilita molt els processos d'informació, consulta i decisió que tradicionalment

⁵ En aquest punt és important recordar que els tècnics municipals també formen part dels consells sectorials relacionats amb la temàtica que els afecta.

⁶ Pla d'Ordenació Urbanística Municipal, anteriorment anomenat PGOU o Pla General d'Ordenació Urbanística.

existeixen per a les demandes públiques, així com un canal directe de la veu del poble en les principals decisions polítiques.

2. El procés

2.1. L'inici: gestació dels Consells Veïnals

El més complicat en un procés de participació tan extens i nou en quan a formes de funcionament i d'estructuració és el seu inici ja que es tracta d'organitzar persones, no sectorialment, sinó veïnalment, troncalment, en tant que veïns i comunitats humanes. Hom no pot suposar que des de la secretaria tècnica (l'OSM) es pugui fer una tasca semblant sense el recolzament d'un nucli actiu de persones que facin aquesta feina inicial de contactes primerencs amb els sitgetans de base.

Per tot plegat, es va fer un acte públic de presentació del projecte al Palau de Mar i Cel de Sitges, amb presència de l'Alcalde, representants del Departament de Medi Ambient i de l'EUTDH-UAB, la Televisió local, i amb l'amenització d'un grup de teatre local. En el mateix acte es disposava d'un full perquè la gent interessada a formar part del Consell Veïnal Municipal s'hi pogués apuntar.

Tot seguit es van iniciar una sèrie de trobades amb diferents entitats sectorials, persones interessades des de la presentació del projecte i associacions de veïns (AV) de Sitges, després d'una crida oberta a través de la premsa escrita local i comarcal, la TV local Mar i Cel, falques a la radio i cartes a totes les llars i entitats locals, per presentar-los el projecte i convidar-los a involucrar-s'hi en la mesura que aquests volguessin, intentant transmetre que es tractava de sumar forces constructives respectant sempre les iniciatives i entitats existents.

Inicialment va ser difícil transmetre la idea, en tractar-se d'una nova cultura de la democràcia permanent, de la corresponsabilització i del consens, mentalitat que segurament trigarà anys o generacions a consolidar-se en l'imaginari col·lectiu, i de la qual se'n fa esment a cada assemblea. A les primeres reunions es percebia una certa desconfiança en l'efectivitat del sistema polític local i poques esperances de poder-lo millorar, desconfiança que s'estenia també al SGS per tractar-se d'una iniciativa municipal. S'ha de tenir en compte que al municipi ja s'havia fet un procés de participació (bàsicament sectorial) que havia tingut pocs resultats pràctics i substantius, quelcom que havia creat una espiral de desmotivació amb la qual es trobà

la secretaria tècnica al iniciar el projecte. La confiança només es pot recuperar en la mesura que hi ha transparència en el procés, diàleg i es pren seriosament el procés per ambdues bandes, tant des de l'àmbit polític com des de la població.

És també cert que en no haver-hi espais per manifestar l'opinió i la voluntat de la població, en obrir-se un nou canal de comunicació aquest es va utilitzar per denunciar coses que res tenien a veure amb l'objectiu dels consells. Alhora, hi havia molta resistència per part d'aquells representants d'entitats i associacions (precisament amb els primers que es va contactar) en veure que el seu àmbit d'actuació i els seus membres es podien veure reduïts per l'activitat dels consells. Així doncs, per una banda, la desconfiança anà minvant en les següents trobades pràctiques, un cop els veïns ja havien pogut manifestar els seus dubtes i aquests s'havien resolt. I d'altra banda, es transmetia que no es tractava de crear una nova entitat sectorial sinó un espai que no és de ningú perquè és de tots els que hi vulguin ser, un nou espai progressiu i flexible de presa de decisions del poble més enllà de les eleccions de cada quatre anys.

Els consells veïnals i sectorials reuneixen periòdicament els veïns per a la discussió de propostes i temes municipals, però el seu caràcter apartidista, generalista, bàsicament reflexiu i decisonal a mig i llarg termini, encara fa necessari el manteniment d'estructures més activistes com les associacions i entitats, que sobretot treballen en el curt termini. Però també cal dir que les entitats, sense aquests consells veïnals, sovint es veuen mancades de la força i la reflexió permanent d'un poble organitzat i despert.

En les convocatòries inicials també es poden veure quines persones i associacions estan menys predisposades a fer treball de base, a construir consens col·lectiu amb totes i cadascuna de les veus que hi ha en un territori; i això és així perquè de vegades moltes associacions tenen una mentalitat més jerarquitzada o polititzada, o per tradició i tendència a fer servir sistemes clàssics més reivindicatius, de pressió o reaccionaris. En aquests casos, la feina ha estat també la de motivar aquestes persones i entitats, moltes vegades amb un nombre decreixent de membres, a incentivar, sense renunciar a la seva feina, a obrir espais de diàleg més amplis dins del seu barri o àmbit d'actuació. Si més no, aquest era un requisit consensuat per poder formar part del Consell Veïnal Municipal.

Així doncs, les primeres reunions dutes a terme van servir per detectar un grup de gent molt motivada (el grup promotor inicial o equip d'enllaços de barri i de veïnats) que serien la clau de l'èxit de la convocatòria dels consells veïnals. Aquest grup reuneix en

l'actualitat (gener de 2003) prop de 70 persones i s'encarreguen de fer arribar les convocatòries, informacions, etc., als seus veïns (informació que facilita la secretaria tècnica a partir de l'anàlisi inicial del municipi) i de transmetre a la secretaria les decisions consensuades entre els veïns que s'hagin de passar al consistori. En tot moment, reben el suport material de la secretaria tècnica (cartes, convocatòries, pancartes informatives, notes de premsa, fitxes divulgatives, etc.)⁷. Els promotors inicials tenen clar el seu rol de *llavor*, que va minvant a mesura que es va ramificant l'arbre assembleari, esdevenint llavors simplement membres del Consell Veïnal Municipal com a veïns o enllaços.

Després d'aquest primer pas, els enllaços d'un mateix sector o barri s'encarregaren de convocar una reunió amb els veïns de la zona per tal que, amb l'ajut de la secretaria tècnica, poguessin explicar la idea i el funcionament de l'estructura i el projecte als seus veïns. S'anaren conformant, entre abril i juliol de 2002, catorze consells de barri alguns dels quals encara se subdividien en consells veïnals més petits, i el consell sectorial d'urbanisme (actualment en procés la convocatòria del consell sectorial de turisme i properament el de medi ambient)⁸.

Taula 1: Els cicles temàtics i els consells formats a Sitges

	Primer cicle: <i>Prioritats</i>	Segon cicle: <i>Urbanisme</i>	Tercer cicle; <i>Turisme</i> (1)
Dates	Abril – Maig	Juliol – Setembre	Gener--
Consells de barri (CB)	11	14	?
Consells veïnals (CV)	14	15	?
Consells sectorials	---	1	1

(1) El tercer cicle s'està tot just iniciant i comença amb una convocatòria del Consell Sectorial pertinent i una reunió del Consell Veïnal Municipal que reuneix tots els enllaços *ad hoc* dels consells veïnals inferiors.

Font: elaboració pròpia.

Es buscava, en tot moment, no superar les deu persones per reunió, malgrat semblés més pràctic fer plenaris. Empíricament s'ha constatat que els plenaris de moltes persones, a la llarga, acaben generant dinàmiques de desmotivació per part de les persones, per durar massa temps, per no permetre la participació activa de tothom, per tendir a un major dirigisme o lideratge, per requerir de grans locals i convocatòries més complexes, etc. Tot plegat portaria a un estancament en l'extensió dels consells que

⁷ Per veure les funcions específiques dels enllaços, consulteu quadre 1.

⁸ Vegeu els consells formats a les taules 1, 2 i 3. En les taules 2 i 3 no hi surten ni els consells sectorials, ni les reunions celebrades del Consell Veïnal Municipal. El Consell de Barri inclou els consells de veïnat, molt més petits en quant a extensió territorial.

impediria l'objectiu d'assolir una organització progressiva i extensiva potencialment de tota la població.

Taula 2: Primera i segona sessió del primer cicle (prioritats). Consells de barri i veïnals formats i assistents

	Data	Consell de barri	Consells Veïnals	Assistents
Primera sessió 1er cicle	22-04-02	Poble Sec	3	67
	24-04-02	Vallpineda	1	18
	26-04-02	Centre	2	19
	29-04-02	Els Molins, Cases Noves	2	16
	30-04-02	Garraf	1	11
	02-05-02	Aiguadolç	1	7
	03-05-02	Quint-Mar	2	20
	06-05-02	Vinyet	1	9
	07-05-02	Llevantina	1	28
Segona sessió 2on cicle	08-05-02	Poble Sec	2	27
	10-05-02	Centre Est	1	6
	10-05-02	Centre Oest	1	11
	10-05-02	Sant Crispí	1	12
	10-05-02	Oasis – Sínia Morera	1	5
	13-05-02	Garraf	1	9
	13-05-02	Vinyet	1	5
	14-05-02	Vallpineda	1	10
	14-05-02	Els Molins, Cases Noves i Plans d'Aiguadolç	3	24
	17-05-02	Quint Mar	1	8
	20-05-02	Aiguadolç	1	11
	21-05-02	Llevantina	1	11

Font: elaboració pròpia.

Taula 3: Primera, segona i tercera sessió del segon cicle (urbanisme). Consells de barri i veïnals formats i assistents (1)

	Data	Consell de barri	Consells Veïnals	Assistents
Primera sessió 2on cicle	17-06-02	Centre Oest	1	10
	17-06-02	Vinyet, Terramar, etc.	2	19
	18-06-02	Poble Sec	2	8
	18-06-02	Vallpinesa, Sta Bàrbara, etc	1	11
	19-06-02	Quint Mar	1	10
	19-06-02	Montgavina	1	7
	19-06-02	Sant Crispí	1	50
	25-06-02	Centre Est	1	10
	25-06-02	Oasis – Sínia Morera	2	13
	26-06-02	Garraf	1	6
	26-06-02	Llevantina	1	11
	26-06-02	Els Molins, Cases Noves i Plans d'Aiguadolç	2	7
	01-07-02	Les Botigues, Rat Penat	1	9

Segona i tercera sessió del segon cicle	05-07-02	Aiguadolç	1	8
	01-07-02	Centre Oest	1	9
	05-07-02	Aiguadolç	1	8
	09-07-02	Centre Est	1	22
	15-07-02	Centre Oest	1	10
	17-07-02	Centre Est	1	18
	13-08-02	Oasis	2	35
	21-08-02	Sant Crispí	2	20
	30-08-02	Terramar	3	50
	03-09-02	Centre	2	15
	05-09-02	Els Molins	1	23
	10-09-02	Centre	2	20
	17-09-02	Centre	2	13
	28-10-02	Les Botigues	1	25
	29-11-02	Vallpineda	1	60
	20-11-02	Poble Sec	2	30
	22-11-02	Aiguadolç i Plans d'Aiguadolç	2	17
	26-11-02	Cases del Sord, Can Girona i Can Pei	1	21
	27-11-02	Llevantina	1	10
	03-12-02	Montgavina	1	12
	04-12-02	Montgavina	1	13
	03-12-02	Quint Mar	1	12
	10-12-02	Centre	2	12
	13-12-02	Aiguadolç i Plans d'Aiguadolç	2	10

(1) Aquest cicle ha estat especialment complex pel que en alguns casos s'han requerit més de dues reunions.

Font: elaboració pròpia.

En el moment de muntar els consells, algun veí plantejà la necessitat d'instaurar reglaments interns per al funcionament dels mateixos, però es va decidir que, un cop entesa la idea de la ramificació i de la presa de decisions per consens, no caldria fer-ho per permetre una major flexibilitat d'una estructura que ha anat canviant a mesura que ha avançat la pràctica. Si més no, abans de formalitzar res en normes escrites i estatuts, valia la pena veure com funcionava el mecanisme en el dia a dia.

Un exemple clar de la reformulació del sistema ha estat la connexió de l'estructura assembleària amb l'Ajuntament de Sitges. En un principi només es preveia l'existència de l'OSM, la qual feia de corretja de transmissió de les propostes dels veïns als plens municipals. Després s'ha vist que calia una estructura de coordinació i treball on hi participessin directament els veïns i es va decidir incorporar els portaveus dels consells a la Comissió Política Informativa, sense anul·lar la via de l'OSM i les propostes veïnals que una vegada consensuades entre també formalment pel registre municipal. El procés d'informació i participació està recollit alhora en un procediment operatiu dins del sistema de gestió ambiental EMAS de l'Ajuntament de Sitges.

Un altre exemple d'aquesta adaptació ha estat la necessitat de signar aquestes propostes. Si bé en un principi no es considerava necessari perquè les assemblees

funcionaven per consens i se suposava la seva legitimitat pel seu potencial representatiu i abastador de la població, a la llarga s'ha considerat que feia falta signar-los, especialment per tal de veure quina és l'extensió real de la participació en els consells⁹ i perquè la mateixa gent senti formalitzada d'alguna manera la seva participació.

A la llarga, i quan la participació sigui més extensiva, potser caldrà preveure la redacció d'uns estatuts per tal d'adequar aquesta estructura al reglament de participació que en breu es proposa aprovar l'Ajuntament de Sitges. En tot cas, aquests reglament hauria de ser prou flexible per poder anar integrant les modificacions que es creguin necessàries sorgides de la pràctica. El concepte és que tota norma o reglament no hauria de ser un parany obligatori sinó el reflex dinàmic del consens col·lectiu.

Durant els dos primers cicles temàtics que es tractaren a les assemblees sitgetanes (el primer al llarg d'abril i maig i el segon al juliol i setembre), la secretaria tècnica va portar el pes de les reunions i la conducció de les mateixes. Actualment, com ja s'ha comentat, el gruix de les reunions les porten els mateixos veïns a nivell de veïnat i de barri i la secretaria tècnica assisteix i participa exclusivament en les reunions dels consells sectorials i en les del Consell Veïnal Municipal.

Faltarà veure si en aquesta fase s'acaben de consolidar els diferents consells veïnals i de barri o si, en reduir-se el tutelatge de la secretaria tècnica, alguns dels consells que estaven en funcionament deixaran d'implicar-se. El que es pot preveure és que la majoria dels consells creats responguin positivament i amb una dinàmica interna pròpia al funcionament del mecanisme, quelcom que indica que ja l'utilitzen com un instrument seu, al marge de que l'empenta inicial hagi estat de l'Ajuntament. També es podria donar un cert retrocés d'alguns barris i la consolidació d'altres, els quals podrien esdevenir la base estable d'una nova etapa de creixement més progressiu i natural.

Fet aquest repàs del procés seguit en el desenvolupament dels consells, ens centrarem ara en el funcionament concret intern del sistema, tant pel que fa als fluxos d'informació i comunicació com al procediment seguit per a la conducció de les assemblees.

⁹ Sobretot ara que la secretaria tècnica es limita a acompanyar les assemblees de caràcter municipal però que no fa un seguiment constant, com sí que ho feia en els dos primers cicles, de totes i cadascuna de les reunions dutes a terme als diferents barris i veïnats.

2.2. La tècnica

2.2.1. PROCEDIMENT DE FUNCIONAMENT DE LES ASSEMBLEES

A. Els cicles temàtics¹⁰

S'anomena cicle temàtic a cada seqüència de reunions dels diferents consells als diferents nivells territorials. Tracten un tema determinat i es convoquen en principi cada dos o tres mesos per no cansar la població i perquè la participació pugui ser sostenible en el temps, amb creixents quotes d'autoorganització. El cicle consta, com a mínim, de dues sessions a cada nivell, és a dir, dues reunions en un carrer o veïnat, dues en el barri i dues a nivell municipal.

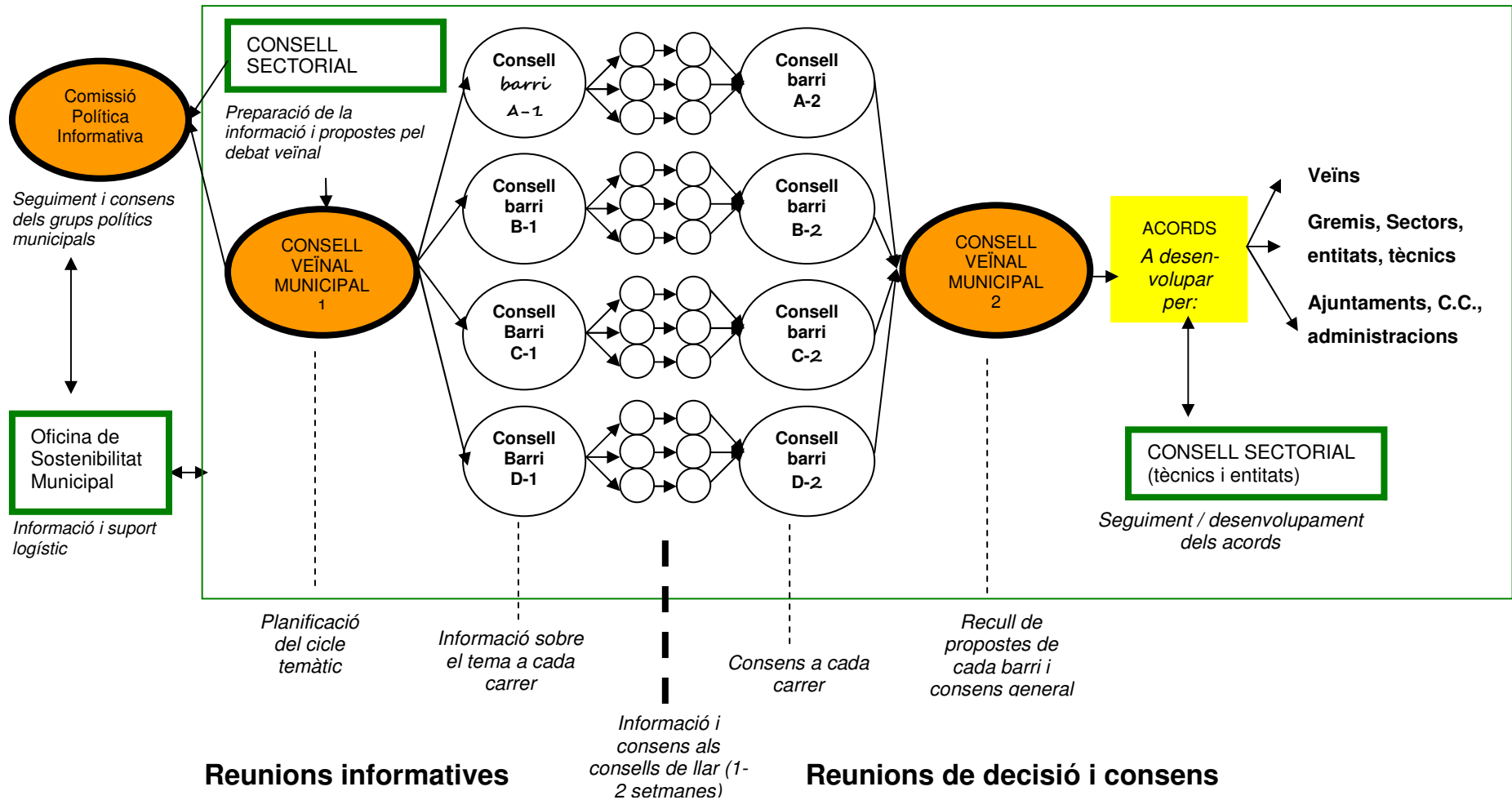
La primera de les reunions és bàsicament informativa i de debat inicial. En ella es discuteixen les fitxes tècniques informatives elaborades pel consell sectorial¹¹ i, en cas necessari, es complementen. Llavors es reparteix aquesta informació entre els assistents que s'encarregaran d'estendre-la i comentar-la en els seus respectius consells territorials menors. La segona reunió, una o dues setmanes més tard, serveix per aprofundir en el debat que permetrà arribar a consensuar les propostes que els diferents enllaços han recollit dels consells inferiors. Es fa en dues sessions per tal de facilitar la reflexió i l'extensió de la informació. Si algun tema s'allarga, per exemple per la seva complexitat, els assistents poden decidir d'afegir-hi sessions, com ha estat el cas d'alguns consells veïnals en el cicle d'urbanisme.

Quan el tema tractat és d'abast municipal, el cicle s'inicia i es tanca amb una sessió del Consell Veïnal Municipal (que reuneix els enllaços de cada consell de barri) per posar en comú allò decidit a nivell de barri i consensuar els acords finals conjunts que es passaran al consell sectorial (si s'escau, per donar-li un matís tècnic i un format entenedor) o es transmetran a les sessions de la Comissió Informativa Política i s'entraran per registre a l'Ajuntament.

¹⁰ Vegeu figura 2.

¹¹ El Consell Sectorial, si és que fa falta, es reuneix tantes vegades com cal per dur a terme el seu objectiu; s'encarrega de recollir la informació de l'anàlisi inicials de l'A21L i l'EMAS per completar-la i donar-li un format senzill (vegeu punt 2.2.2.), informació que serà passada amunt i avall per tal de que sigui discutida entre els veïns.

Figura 2: Organització de la participació per a cada cycle temàtic.

Cal tenir present el principi de subsidiarietat: cada consell tracta només els temes que afecten al seu àmbit o, dit d'una altra manera, que no tracti la comunitat major allò que pot solucionar la menor –igual com els afers d'una llar no es tracten al carrer, un tema que afecti només a un barri, es tractaria només en aquell barri, per no col·lapsar els nivells majors i perquè tampoc seria d'interès general.

B. Les sessions dels consells

Idealment, les reunions dels diferents consells no haurien de superar les set o deu persones, per les raons exposades abans. En els casos en que la resposta de la població en algun barri ha estat superior, s'han subdividit els consells en zones menors (veïnats) o carrers per tal d'assegurar una participació equitativa i dinàmica.

Les reunions les duu un moderador –el veí que fa de portaveu o enllaç i que pot canviar quan es comença un nou cicle- i no tenen una durada superior a una hora i mitja per tal de fer-les àgils. En cas de quedar punts a tractar i temes pendents, és millor convocar una segona reunió per més endavant.

Els acords es prenen per consens, és a dir, s'estimula la recerca d'un “sentir comú”, acceptat més o menys per tothom, per sobre dels interessos privats o partidistes. S'intenta evitar el vot, quelcom que fins ara s'ha aconseguit, per tal que les propostes tinguin el recolzament del conjunt de la població i no hi hagi guanyadors ni perdedors. Totes les decisions són revisables en el moment que els propis veïns ho creguin oportú i es recullen també les possibles discrepàncies no resoltes per tal de tractar-les en algun moment futur.

El foment d'un diàleg obert que permeti la consecució d'un consens és més fàcil quan la gent hi va predisposada i també quan es llegeixen uns principis elaborats per orientar el debat en les assemblees. Aquestes principis són els que segueixen:

1. **Cordialitat:** posarem en comú allò que ens uneix. No farem prevaler la nostra opinió alçant la veu. Respectarem les persones en el to i la forma de les nostres intervencions.
2. **Expressió i brevetat:** mirarem d'intervenir, malgrat ens costi, per aportar la nostra contribució al consens col·lectiu. Serem concisos en les nostres intervencions, evitarem repeticions, ens cenyirem al tema i serem puntuals, car el temps dels altres és sagrat.
3. **Disciplina:** respectarem el torn de paraula dels altres, les decisions del conductor i les qüestions de procediment.
4. **Diàleg:** sabrem escoltar, amb ànim de comprendre el sentit d'allò que es vol dir més enllà de les paraules. Evitarem oposicions sistemàtiques i prejudicis.

5. **Ètica:** tenim conviccions pròpies arrelades, però venim a crear-ne una de comuna que pot perfeccionar o complementar la nostra. No defensarem només l'interès particular sinó que buscarem el de la comunitat.
6. **Obertura:** evitarem la crítica destructiva, però no amagarem els problemes i els punts de vista discrepants, que ens poden enriquir i que amb el temps podran anar convergint.
7. **Tancament:** mirarem de tancar amb una conclusió de consens (un "sentir comú").

Després de llegir aquests punts, se segueix un mètode que permet tothom de dir la seva i tancar les reunions dins els límits temporals previstos (vegeu quadre 1).

Quadre 1: procediment de funcionament de les assemblees

PRIMERA SESSIÓ DE CADA CICLE: INFORMATIVA

1. Recordatori del sistema de funcionament (gràfic, primera reunió informativa i segona resolutiva, etc.)
2. 10 minuts per repassar la informació sobre el tema a tractar (normalment, preparada pel Consell Sectorial relacionat amb el tema tractat)
3. Explicació d'aquesta informació per part de l'enllaç (o qui es designi). Aplegament de les possibles noves aportacions d'informació.
4. Distribució de tota la documentació, per tal que els dies posteriors cada enllaç hi reflexioni i ho faci arribar a la seva respectiva assemblea menor, reproduint la sessió informativa, fins arribar a cada llar.

SEGONA SESSIÓ DE CADA CICLE: RESOLUTIVA

1. Breu recordatori de la sessió anterior i lectura dels principis del consens.
2. 10 minuts per a que cada participant repassi o posi per escrit (ni que sigui esquemàticament) les seves propostes.
3. Explicació concisa de cada participant, per torn, de les seves propostes.
4. Diàleg sobre les diferents propostes, demanant torn de paraula al conductor de la sessió, que els anotarà i els donarà per ordre, donant prioritat a qui hagi intervingut menys. Les propostes que no rebin objeccions es consideraran consensuades. Tot acord és sempre revisable en el futur.
5. Consignació escrita i signatura dels acords assolits i de les discrepàncies no resoltes. Distribució dels acords entre els membres (en acabar la reunió o més endavant). L'enllaç o portaveu transmet els acords de l'assemblea al següent nivell assembleari i retornarà als seus membres els acords finals.

FUNCIONS DELS ENLLAÇOS

1. Promoure el creixement de la seva Assemblea i subdividir-la territorialment, buscant enllaços que es responsabilitzin de les assemblees dels veïnats més petits.
2. Registrar els membres de la pròpia assemblea.
3. Disposar dels documents bàsics: objectius, projectes, mapes, etc. Facilitar-ne còpies a tots els membres.
4. Distribuir les convocatòries, informacions i decisions.
5. Coordinar les reunions de la pròpia assemblea (conducció, assessorament).
6. Posar en comú els acords de la pròpia assemblea amb els enllaços de les assemblees veïnes, tot constituint assemblees de més abast.

2.2.2. LA INFORMACIÓ, LA COMUNICACIÓ I LES CONVOCATÒRIES

En el desenvolupament de l'estructura participativa ha estat molt important l'extensió d'una informació de qualitat i de mecanismes de comunicació prou transparents i ràpids com per trencar els dinàmiques de desconfiança que s'observaven entre la població de Sitges respecte les iniciatives municipals.

D'una banda es necessita la informació que s'ha de tractar a nivell veïnal, fins ara en forma de fitxes que s'elaboren entre l'OSM i el Consell Sectorial corresponent. S'intenta que aquestes fitxes siguin més aviat curtes, pedagògiques, que incloguin indicadors (índex numèrics descriptius de l'estat i evolució dels aspectes relacionats amb el tema a tractar), de format gràfic, amb breus explicacions esquemàtiques de l'estat de la qüestió, una descripció sintètica dels impactes ambientals, socials i culturals de cada alternativa, i una part d'alternatives de models i propostes, proposades pel Consell Sectorial i l'equip tècnic, que s'han de discutir i completar. En tot cas, es procura tenir en compte que per a una informació de qualitat¹² cal que aquesta sigui:

- **Rellevant:** relacionada amb els aspectes més significatius.
- **Plural i completa:** valorar la situació actual i les alternatives des de totes les seves vessants.
- **Comprensible:** als fòrums o consells hi assisteixen persones de gran diversitat de sectors socials i culturals.
- **Representativa:** davant l'excés de dades, cal escollir les més representatives.
- **Comparable:** fent un seguiment en el temps i contrastant-ho amb altres situacions i territoris.
- **Accessible:** no ha d'estar simplement a l'abast de la població més activa o amb més recursos per a accedir-hi, sinó que s'ha de fer arribar a tothom, a través de tots els medis de comunicació avui existents.
- **Sintètica:** si la informació sobre sostenibilitat no es transmet de manera gràfica, esquemàtica, mitjançant indicadors i en format visual, difícilment l'entendrà tota la població, fora de la minoria més interessada.

A banda de les fitxes, tant la comunicació com la informació i les convocatòries han de poder, necessàriament, fluir en ambdós sentits: de baix a dalt i de dalt a baix. Es disposa de diferents canals per facilitar aquesta fluïdesa: la via principal a través de la

¹² DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, "Democràcia ambiental", *Revista Medi Ambient* (26), gener de 2000.

qual es transmet la majoria de la informació (el camí més àgil, orgànic i sense necessitat de grans convocatòries) és a través dels propis *enllaços*, els quals s'encarreguen de fer arribar la informació als participants de l'assemblea de la seva zona veïnal. El contacte entre els enllaços i l'Ajuntament es fa a través del *Consell Veïnal Municipal* que es reuneix al començament i al final de cada cicle.

Hi ha tres vies complementàries de comunicació i informació entre administració i veïns: l'*OSM*, com espai d'atenció permanent al ciutadà, recull els suggeriments i queixes, fa la gestió del voluntariat, etc.

En segon lloc, hi ha una *pàgina web*¹³ que serveix com a plafó informatiu permanent: en ella s'hi pot consultar l'estat del projecte, l'estructura, els documents més rellevants tant teòrics com pràctics, les reunions previstes, la informació que es debatrà en aquestes, els consensos als que han arribat els diferents consells i, també, el contacte dels enllaços per a cada cicle per poder-los contactar.

Finalment, es disposa dels *mitjans de comunicació* locals. A banda de la intensa campanya d'informació i difusió que feren per a la presentació del projecte (celebrada el 8 de març), hi ha una col·laboració permanent de la premsa, ràdio i televisió local amb la secretaria tècnica per tot el que faci referència al projecte. Per posar en marxa aquesta col·laboració l'alcaldia va convocar una roda de premsa (desembre de 2002) amb els diferents mitjans de comunicació tant a escala local, com comarcal i nacional¹⁴. Aleshores se'ls lliurà un dossier on es recollia tot allò rellevant i referent al projecte. Des d'aleshores, la col·laboració ha estat permanent entre aquests mitjans de comunicació i la secretaria tècnica. D'altra banda, els mateixos veïns els utilitzen sovint per publicar els acords als quals arriben els diferents consells i així fer-los arribar a un gruix més gran de població, així com a canals d'opinió personals en temes d'interès general com és el cas del POUM.

A més a més de les informacions a través dels canals habituals i la premsa esmentada, també es fan comunicacions puntuals a través de mecanismes especials i específics, tot i que s'intenta usar poc aquests mecanismes massius. En aquesta línia, s'utilitzen cartells per anunciar les diferents reunions (per reforçar la convocatòria dels enllaços), o s'envien cartes convidant a participar a totes les llars de Sitges, etc. En un principi, també es varen editar més de 10.000 exemplars de tríptics informatius sobre el projecte que s'adjuntaren amb l'edició de "El Baluard de Sitges".

Quadre 2: els mitjans de comunicació a Sitges

¹³ Durant l'any 2002 s'han generat més d'una cinquantena de notícies a premsa, una dotzena als mitjans d'internet, alguns reportatges breus per a la televisió local i diverses notícies a la ràdio del municipi.

MITJANS DE COMUNICACIÓ LOCAL

— **El Baluard de Sitges**. Revista municipal d'informació. De caràcter bimensual i amb una edició de 10.000 exemplars. Es reparteix gratuïtament a domicili. S'utilitza aquest mitjà per

També hi ha mecanismes de comunicació interna a l'Ajuntament, a nivell polític a través de la ja descrita Comissió Informativa del SGS i, a nivell tècnic, a través de la Taula Tècnica, que engloba tots els tècnics de la casa afectats pel sistema.

¹⁴ Vegeu quadre 2.

3. Els resultats

3.1. Els temes tractats

Des d'abril de 2002 fins febrer de 2003 s'han dut a terme dos cicles complerts i s'està iniciant un tercer cicle. El primer versava sobre les prioritats dels veïns, el segon sobre urbanisme i el tercer sobre turisme sostenible.

El primer cicle: tot i que inicialment interessava plantejar temes de caràcter més marcadament ambiental, d'acord amb els requisits del reglament europeu EMAS i l'A21L, es va considerar important que els mateixos veïns manifestessin les seves prioritats en referència als temes que els agradaria tractar. Així fou com a finals d'abril de 2002 es va iniciar un primer cicle amb la presència de 14 consells veïnals. El lema era el següent: *“Quines són les vostres prioritats, preocupacions o propostes per al barri? I per al municipi?”*

Varen sortir molts temes comuns entre aquells que proposaven tractar els veïns i els que s'havien de tractar necessàriament per a l'obtenció de l'EMAS i la redacció de l'A21L. L'ordre l'establiren els mateixos veïns. Per exemple, d'aquest primer cicle, va sorgir la necessitat de tractar, en primer lloc, el tema urbanístic, donada la imminent aprovació del nou POUM. Els temes rellevants foren:

- Urbanisme i infraestructures
- Mobilitat
- Residus
- Seguretat ciutadana
- Administració oficial
- Serveis generals
- Educació cívica i teixit associatiu
- Energia i aigua
- Medi ambient
- Consum responsable
- Turisme i model econòmic
- Pressupostos participatius
- Educació escolar
- Cultura

El segon cicle es realitzà entre juliol (reunions informatives) i finals d'any (resolutives) de 2002 (amb l'aturada d'estiu entre mig). Aquest fou un cicle decisiu ja que tot i saber

que era un tema polèmic –i especialment a Sitges per l'elevada pressió constructora que pateix- que podia fer trontollar l'encara embrionària estructura de consells, es va considerar un tema ineludible i urgent tant per calendari com per la credibilitat i legitimitat del SGS. A partir d'aquest cicle, les assemblees s'han consolidat i enfortit, sobretot perquè fruit d'aquest procés, el POUM inicial s'ha aturat, a l'espera de consensuar les diferents posicions, i el mateix Consell Sectorial d'Urbanisme, a partir dels acords veïnals, ha elaborat un Pla alternatiu que ara s'està difonent i estudiant.

El tercer cicle, que s'ha iniciat el març de 2003, es preveia que versés sobre mobilitat o residus, però per raons circumstancials i d'oportunitat es va decidir tractar prioritàriament el tema del turisme, degut a que s'ha concedit a l'Ajuntament de Sitges un Pla d'Excel·lència Turística que implicarà invertir en el municipi, durant un període de tres anys, un total de 1.620.000 €.

El conjunt de la població de Sitges es veu afectada pels desequilibris que provoca una excessiva afluència de turisme, fenomen que, d'altra banda, és gairebé el monocultiu econòmic i laboral de la població, per la qual cosa existeix una preocupació real pel model d'economia local. D'altra banda, la Regidoria responsable del turisme té especial interès en aprofitar l'estructura dels consells veïnals i la creació d'un nou Consell Sectorial de Turisme per dissenyar i aplicar el Pla d'Excel·lència, de manera que sigui altament participatiu.

En endavant, tant l'Ajuntament com el poble podran anar plantejant altres temes de caràcter tant ambiental com social i cultural, que aniran configurant i ampliant l'Agenda 21 Local de Sitges, així com anar fent un seguiment i revisions periòdiques dels programes d'actuacions aprovats. També es comença a parlar de plantejar en el futur algun grau inicial de pressupost participatiu. És una estructura permanent prou flexible per anar incorporant noves qüestions a l'agenda i prou dilatada com per ser sostenible en el temps.

3.2. On van els acords presos?

Una de les principals funcions dels consells, i potser la que es té menys present però que justifica que les A21L siguin participatives –tal i com es va formular a Rio-, és la presa de consciència dels veïns en relació al medi ambient i a les qüestions públiques. En la mesura que les assemblees vagin integrant el conjunt de la població, les decisions en matèria ambiental que depenen de totes i cadascuna de les persones d'una població es fan molt més efectives sense necessitat de recórrer als febles i costosos resultats de les campanyes de conscienciació. Resulta fonamental tenir

present que la sostenibilitat del medi ambient i de la cultura, així com la justícia social, no podran ser possibles sense la implicació del conjunt de tota la societat – del sector polític (àmbit oficial), de les activitats econòmiques i altres entitats (àmbit sectorial) i de les persones i comunitats humanes com a tal (àmbit públic)-, en la part que a cadascú li correspongui. La pròpia realitat demostra que no és assolible només des de l'àmbit polític i tècnic. En aquesta premissa es fonamenta i justifica el sistema extensiu de participació pública i la mateixa idea de democràcia participativa, a més de garantir millor que les decisions polítiques s'inspiren en el sentir general de la població.

Així, per exemple, depenen de l'Ajuntament i d'altres administracions (àmbit oficial) aspectes com el planejament urbanístic, els serveis i infraestructures ambientals, els serveis públics (transport, recollida de residus, subministrament d'aigua, assistència social, manteniment, seguretat, etc.), el comportament ambiental intern de l'Ajuntament, el control i incentius als sectors econòmics i a la població, entre d'altres. Depenen de les activitats econòmiques i altres entitats aspectes com la quantitat, procedència, criteris ambientals i ètics en els consum de productes i matèries, d'energia, d'aigua i d'altres recursos, la gestió dels productes residuals, el comportament social, cultural i lingüístic, l'assoliment de certificacions de qualitat ambiental, l'oferta de productes i serveis al consumidor, etc. Finalment, depenen de la població en general aspectes com els criteris de compra de cadascú, els hàbits de mobilitat, l'estalvi domèstic d'energia i d'aigua, l'eficiència dels electrodomèstics, la reducció i reutilització de residus, la contribució al reciclatge, la llengua i cultura d'ús, l'acolliment dels immigrants veïns, la solidaritat, etc. A cada comunitat, a més, per principi democràtic li pertoca decidir el model econòmic, territorial, energètic, cultural, de mobilitat, urbanístic, de cooperació, pressupostari, etc., propis. És obvi, per tant, que només des de l'àmbit polític i tècnic no es pot garantir la sostenibilitat de tots aquests aspectes que no li són directes. Per això, és també lògic que els acords presos en els diferents consells es transmetin a qui correspongui en cada cas. Durant el mateix procés de recollida de propostes, es demana als consells l'exercici d'especificar a qui correspon cadascuna de les responsabilitats derivades d'allò consensuat.

En tot cas, cal evitar pensar en termes només de responsabilitats úniques de l'Ajuntament pel que fa als afers públics, ja que la mateixa població i el sector privat tenen un rol fonamental en un funcionament correcte del municipi i en el seu progrés ambiental, social i econòmic. Sense la complicitat d'aquests, l'Ajuntament veu molt limitades les seves possibilitats, més enllà d'intentar incidir en els aspectes sectorials i poblacionals de manera indirecta. Alhora, en tot el procés, l'Ajuntament està jugant un

inqüestionable rol d'impulsor d'aquest sistema, oferint espais de protagonisme i de coresponsabilització a la resta de la població.

3.3. Resultats qualitius i quantitius dels primers cicles

Si bé s'han vist ja fruits immediats del procés de participació gràcies a la motivació dels participants –objectiu que considerem suficientment assolit inicialment, tant pel nombre de barris i llars participants com pel fet d'haver-se aconseguit aturar el procés d'aprovació inicial del POUM i fer-ne un replantejament- molts dels beneficis que pot comportar un procés com el que s'ha iniciat només es poden veure a llarg termini, sobretot els que tenen un component més altament pedagògic i que esdevenen cabdals per al desenvolupament sostenible. Alguns d'aquests són:

1. La població rep informació rellevant sobre els temes més importants que afecten el seu territori i desenvolupament.
2. El propi procés de diàleg previ a la presa de decisions comporta la conscienciació i ampliació dels coneixements de la població, esdevenint el millor instrument de sensibilització ambiental i social.
3. El procés en sí mateix esdevé una eina pràctica d'educació en el diàleg i el consens entre els participants, com a condició necessària per arribar a una resolució acceptada per tots.
4. Un cop el poble és conscient de les conseqüències dels seus actes i decisions, es fa coresponsable de l'opció escollida.
5. La democràcia participativa redueix de manera directa i significativa les possibilitats de corrupció en la presa de decisions. És a dir, es redueix la possibilitat d'un model de desenvolupament basat en la improvisació, la reacció o en la influència dels interessos privats.
6. La participació en el diàleg i en la presa de decisions facilita que la població conegui amb més profunditat i objectivitat la complexitat dels afers locals i globals i, per tant, una major comprensió de les decisions adoptades i una reducció dels conflictes socials i polítics.

A banda d'aquests primers elements, volem fer incidència en alguns aspectes importants que es poden derivar de l'experiència assembleària de Sitges.

RESULTATS DE LA PARTICIPACIÓ¹⁵

El primer que s'ha de destacar és l'elevada participació en el SGS en comparació a d'altres experiències d'A21L. Tot i les sorprenents dades quantitatives, és important fer èmfasi en el seu valor qualitatiu, és a dir, el concepte de presa de decisions col·lectives per part de *persones col·lectives* als diferents nivells comunitaris: les llars, els veïnats, els barris i el municipi. Una proposta consensuada ja no és la suma aritmètica de la majoria de les voluntats individuals, sinó que passa a ser la voluntat del subjecte col·lectiu d'aquella comunitat.

Al llarg dels dos primers cicles han participat al voltant de 833 veïns en els consells veïnals (sobre 1.133 assistents)¹⁶. Cal afegir-hi les 54 persones que han participat al Consell Sectorial d'Urbanisme (CSU), l'únic que de moment s'ha creat. S'ha de tenir en compte també que alguns dels assistents al CSU són representants dels seus respectius sectors –com és el cas dels arquitectes o d'entitats ecologistes i socials- i per tant, tenen més persones al darrera que tampoc s'han pogut comptabilitzar. En suma, la participació total ascendeix a 887 persones, quelcom que representa un 4,1% del total de la població de Sitges i un 4,9 de la població major de 18 anys. Aquest percentatge, donat que els consells són permanents i potencialment creixents, amb el temps es podria anar incrementant, si la gent ho va integrant com un procés natural i que il·lusiona la seva vida pública, refent la gairebé perduda dimensió comunitària i veïnal.

L'increment de participació ha estat molt elevat entre el primer i el segon cicle: un 68% dels assistents al segon cicle no havien participat en el primer, si bé no tots els del primer ho han fet també en el segon. L'increment global és degut probablement a que els consells veïnals són cada vegada més coneguts i, sobretot, perquè el tema de l'urbanisme preocupa especialment la població de Sitges i ha servit, per tant, d'imatge.

Si bé és cert que la participació varia en funció de l'interès que desperta la temàtica, es comencen a veure resultats que van més enllà d'aquesta atracció puntual, en el sentit de consolidar-se espais de trobada pública que tenen interès per ells mateixos (la motivació ve donada en gran mesura pel nombre reduït de participants que enforteix els llaços de coneixença i de solidaritat entre veïns).

¹⁵ Vegeu taula 4. Es fa referència només a les dades dels dos primers cicles sense tenir en compte les reunions preliminars necessàries per engegar el projecte, ni les que ja s'estan donant actualment per a l'organització del cicle de turisme. Tampoc es disposa d'un cens exacte dels participants de totes les llars de Sitges, ja que als consells veïnals només venen portaveus de llar, ni tampoc dels consells de carrer (encara no se n'ha consolidat cap, objectiu que s'espera assolir en els propers cicles).

També cal dir que la gran potencialitat d'una participació extensiva i en assemblees reduïdes és, alhora, la dificultat més important per al desenvolupament del SGS. És difícil anar estenent la participació arborescent cap avall, tant per un lideratge inicial exercit per l'OSM que ha fet que els veïns no assumissin l'estructura com a pròpia, com per la barrera que suposa una vida altament individualitzada que dificulta el contacte entre veïns.

Taula 4: participació veïnal i sectorial en el SGS de Sitges als dos primers cicles

	N participants	% sobre total participació	% sobre sitgetans (1)	% sobre sitgetans majors d'edat (2)
Participació veïnal	833	93.91%	3.85%	4.57%
Participació sectorial	54	6.09%	0.25%	0.30%
Total participació	887	100	4.10%	4.87%

(1): dades de l'1 de gener de 2002 (21655 censats).

(2): dades de l'1 de gener de 2002 (18231 habitants majors de 18 anys).

Font: elaboració pròpia.

En referència al perfil del participant hem de dir que en la mesura que és una estructura participativa extensiva, la representativitat social s'incrementa i deixa de ser un factor crític a observar. Tot i així, es pot veure la participació que hi ha hagut en els consells en funció del sexe¹⁷ (vegeu taula 5 i figura 2). En aquestes taules es pot comprovar com la participació femenina en els consells veïnals no es distancia massa del conjunt de la població de Sitges (un 47% respecte d'un 50,2%). El perfil és lleugerament més masculí quan ens fixem en la participació sectorial (quelcom que s'entén si tenim en compte que la majoria d'entitats i sectors participants en el CSU estan regentats per homes): un 60% d'homes en el CSU respecte d'un 50% d'homes a Sitges. Tot i que no es veu en les taules, també els portaveus o enllaços de les assemblees acostumen a ser homes (44 de 69 enllaços, que suposa un 63,77% d'homes entre els portaveus). Cal anar pensant ara en com incloure joves (un col·lectiu poc nombrós a Sitges però igualment important) i estrangers, molt nombrosos en el municipi.

¹⁶ Com es disposa d'un registre dels assistents, es pot veure quins d'aquests han participat més d'una vegada i, per tant, els podem restar del nombre absolut d'assistents, 1133.

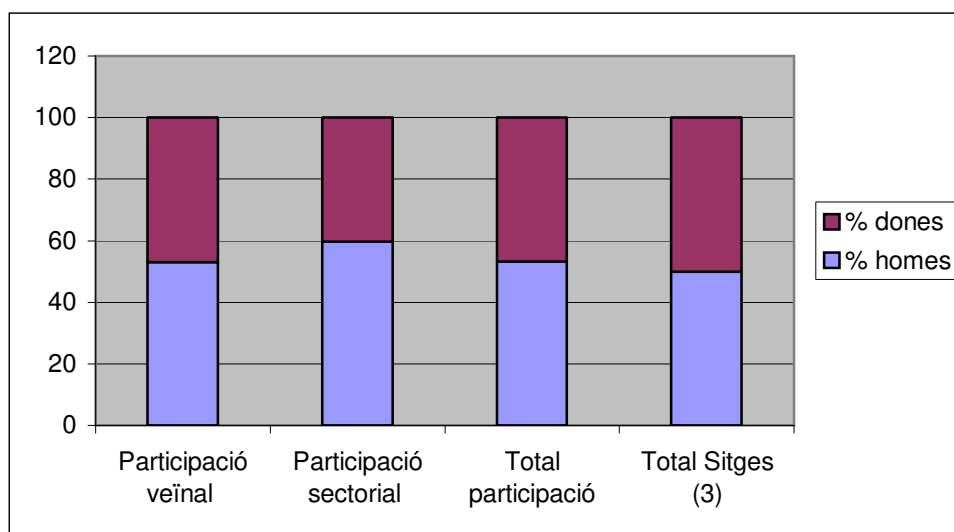
¹⁷ No es disposa de les edats dels participants, tot i que a partir d'unes exploracions estimades es pot veure que la franja d'edat més nombrosa de la població de Sitges comprèn dels 30 als 44 anys, mentre que la franja d'edat de la gent que participa es troba entre els 35 i els 49 anys aproximadament (perfil una mica més envellit).

Taula 5: Participació als dos primers cicles segons sexes

	% homes	% dones	totals
Participació veïnal	53	47	100
Participació sectorial	59.6	40.4	100
Total participació	53.16	46.84	100
Total Sitges (3)	49.85	50.15	100

(3): dades de l'1 de gener de 2002 (10794 homes; 10861 dones).

Figura 2: Participació als dos primers cicles segons sexes

(3): dades de l'1 de gener de 2002 (10794 homes; 10861 dones).

Tenint en compte la manera en que es va iniciar tota l'estructura, convocant entitats i associacions de veïns ja existents, no és estrany que moltes de les persones que fan d'enllaços participen també en altres activitats o moviments diversos: associacions de pares, associacions de veïns, grups ecologistes, grups de solidaritat, clubs esportius, etc. En canvi, la majoria d'integrants els consells veïnals no formen part de cap entitat o associació sectorial ni política, quelcom que indica que s'està aconseguint un dels objectius: que la participació englobi també aquella gent que normalment no participa. D'aquesta forma, i a mig i llarg termini, es pretén anar augmentant la cultura participativa a través de la seva pràctica.

Certament, hi ha una possible manipulació i lideratge d'aquests enllaços o portaveus com a representants dels veïns dels consells territorials menors. Si bé la seva representativitat és l'eix articulador dels diferents consells, aquesta perd pes específic en quedar molt repartida entre múltiples i canviants portaveus escollits en cada cas pels mateixos veïns. Això requereix però, que els enllaços vagin integrant l'essència

profunda de la idea de ser portaveus de voluntats col·lectives, així com el sistema organitzatiu i funcional dels consells, cosa encara no plenament assumida per prou enllaços.

Si bé l'òptim hauria estat que els enllaços canviessin en cada cicle, tant per no esgotar els participants com per fomentar la participació extensiva i una major democratització del sistema, només quatre dels nou enllaços que van participar en el primer cicle han canviat el seu rol per una altra persona en el segon cicle. Potser a mesura que es vagin organitzant més cicles, serà molt més fàcil que d'altres persones assumeixin aquest rol.

També s'ha de tenir present que Sitges té força nuclis urbans fora del nucli central de Sitges i alguns d'ells ja tenen la seva estructura veïnal representativa: les associacions de veïns. En força casos, els consells han tendit a assimilar-se a aquestes associacions de veïns, sempre i quan es fes l'esforç addicional d'extensió de la participació i s'acceptés la metodologia proposada per la secretaria tècnica. És difícil que els representants –la majoria electes- d'aquests organismes acceptin tan fàcilment la rotació de portaveus, quelcom que anirà succeint quan es vegi la complementarietat i el reforçament mutu entre ambdues estructures.

Pel que fa estrictament als consells sectorials, només podem parlar del d'urbanisme. Hi han participat tècnics de l'Ajuntament i diverses activitats econòmiques, associacions i entitats. El grup més nombrós d'assistents inicials han estat els promotors immobiliaris i de la construcció (24%), membres d'associacions ecologistes i de solidaritat (24%), representants d'associacions de veïns (20%) i arquitectes i aparelladors (16%). La resta pertanyien al sector turístic, legal, comercial, etc. Posteriorment, el sector immobiliari ha tendit a participar menys.

Es pot considerar que hi ha hagut una bona cobertura sectorial. A més, els arquitectes s'han reunit pel seu compte, elaborant noves fitxes informatives de gran qualitat i rigor tècnic i, fins i tot, una proposta alternativa de POUM, consensuada també pel Consell Veïnal Municipal i força difosa entre els mitjans de comunicació locals.

Taula 6: entitats participants al Consell Sectorial d'Urbanisme en les tres darreres reunions

Entitat	Sector
La Falconera (grup ecologista de Sitges)	Medi Ambient
Sitges Solidari	Social

Arquitectes	Urbanisme i construcció
Representants del Consell Veïnal Municipal	Veïns
Camping El Garrofer i Masia Can Girona	Turisme
AMIS (Associació de Minusvàlids de Sitges)	
Advocat	Advocats
Servei "Barca-Tren"	Turisme
Pont urbà SA	Promoció immobiliària
Agent	Promoció immobiliària
Finestra Oberta (entitat cultural de Sitges)	Cultura
Jardiner	Jardineria

Font: elaboració pròpia.

CONSENSOS OBTINGUTS

El grau de consens assolit als consells veïnals en les propostes sorgides des de les bases supera el 90% en els dos primers cicles, aspecte positivament sorprenent, ja que, per la cultura social i política actual, molt fonamentada en el partidisme i en l'enfrontament, semblava que el consens havia de ser molt més difícil. El procediment utilitzat, basat en la pedagogia i en la generació a cada reunió d'un clima i d'una predisposició a la cordialitat i al consens, a partir de la lectura prèvia a cada consell veïnal resolutiu dels *principis del fòrum pel consens* –vegeu apartat 2.2.1-, ha constatat empíricament que ho facilita molt.

FEBLESES I PUNTS CRÍTIQS DEL SISTEMA

El fet de ser una experiència innovadora, que enceta un nou model de participació pública i de cohesió social, comporta inevitablement incerteses i inconvenients. Cal concebre-ho com un procés que evoluciona progressivament i reformula allò que no ha acabat de funcionar i allò que necessita modificar-se per la dinàmica que prenen els mateixos participants.

Inicialment s'han posat de relleu reticències per part d'alguns dels assistents en creure que els acords consensuats que poguessin contradir les decisions de l'Ajuntament realment fossin assumits per part del consistori, tot i partir del compromís polític expressat públicament esmentat abans. Per això ha resultat clau transmetre la idea de que els consensos no són propostes rígides, sinó que més aviat es tracta d'un procés de diàleg per part de totes les parts per anar definint les actuacions que es demostrin viables un cop posats de relleu tots els factors rellevants en cada cas. També s'ha anat assumint que el grau d'assumpció dels acords populars més conflictius per part

de l'Ajuntament podria no ser total des d'un bon principi, sinó que es poden anar assumint en proporcions cada cop majors al llarg del temps. Altre cop la idea de procés.

Un altre punt crític del sistema és el grau de comprensió i de compromís dels enllaços en impulsar la ramificació dels consells veïnals fins els carrers i llars dels seus respectius barris. Una de les potes del procés és l'autoorganització veïnal i sectorial, i això només depèn de la resposta de la població. Hi ha una tendència natural a la decisió immediata per part dels primers promotors o portaveus del procés abans que esforçar-se realment en implicar la resta de veïns més passius, fent-los arribar la informació del tema tractat i convidant-los a formular les seves propostes des dels seus carrers i llars. La pedagogia permanent resulta clau en aquest punt.

L'actual descohesió social, la despreocupació general pels afers públics, la manca de confiança en el sistema vigent i en la possibilitat de trobar nous camins més democràtics i viables, així com la cultura de l'individualisme que avui domina en bona part de la població són també importants obstacles de partida per a la ramificació de les assemblees populars de manera autoorganitzada.

D'altra banda, molta de la gent activa socialment, en estar acostumada a sistemes de resposta més activista, reactiva, més aviat a l'estil plataformista o partidista, o bé compromesa en accions del tipus sectorial específic a través d'organitzacions socials, també pot presentar resistències a abocar-se a un nou sistema que busca la corresponsabilització de tothom a partir del diàleg i de les propostes proactives i constructives. Es tracta de cultures contraposades, si bé poden ser perfectament complementàries. El pas de l'una a l'altra o la integració de la segona, genera canvis importants en les estructures mentals personals i en la mateixa consciència col·lectiva que requereixen també del seu temps.

Un altra amenaça és el perill de politització dels consells a favor d'interessos partidistes o per desgastar l'equip de govern. Si bé això s'ha posat una mica de relleu en casos puntuals, el fet de que les propostes es sotmetin a diàleg i a consens general, posa de relleu aquestes intencions i les neutralitza més fàcilment, especialment com més s'incrementa la participació veïnal.

Per part d'algunes entitats veïnals també es pot caure en el risc d'anar a defensar l'interès privat d'un barri determinat per damunt de l'interès municipal (i igualment en el cas d'una llar en relació al barri), trencant aquest principi fonamental del procés (clarament establert en el principi 5 del "fòrum pel consens"). Si bé això s'ha donat en algun aspecte puntual i minoritari, posa de relleu que no es té encara ben assumida la

idea de l'interès comunitari i que quan hom no el defensa per sobre del privat no s'està generant veritablement comunitat, sinó més aviat *societat anònima*: cadascú va a buscar els seu propi benefici, ignorant que a la llarga el més beneficiós és el col·lectiu, malgrat en alguns casos pugui comportar el replantejament d'aspectes estructurals i les causes profundes de les actuals problemàtiques. En aquests casos el sistema ja preveu que els punts no consensuats s'anoten i es miren de tractar posteriorment amb més profunditat, quedant de moment sense resoldre o bé deixant-ho a la iniciativa dels mecanismes existents, és a dir, de la decisió municipal.

El factor rapidesa també s'ha considerat com un possible inconvenient. Què passa amb les mesures urgents? En primer lloc, cal dir que patim d'una *excessiva pressa social* per resoldre els afers i, en segon lloc, els consells veïnals en principi no han de tractar afers de gestió, ni tècnics, ni urgents, que ja es tracten en els mecanismes representatius, sinó més aviat qüestions de fons, qüestions de model o marc general, a més que pretenen, més enllà de la resolució de conflictes i problemes de gestió, anar generant consciència individual i col·lectiva, cohesió social, corresponsabilització, etc.

Un altre qüestió que s'ha plantejat, si bé molt puntualment a l'inici del procés, ha estat la legitimitat de les decisions dels consells veïnals si no hi participa encara la majoria de la població. En aquest sentit, les persones que renuncien a exercir la seva sobirania popular, tant en aquests mecanismes de participació més continuada com també passa en el cas de les eleccions representatives, simplement renuncien a aquest dret i deure. El que s'ha comprès que no tindria sentit és impedir que les persones interessades en contribuir a la millora pública no puguin fer-ho perquè una majoria hi vol renunciar, de la mateixa manera que actualment, un reduït equip de persones, amb els vots d'una minoria de la població, decideix per tots. A més, l'esforç d'integració de les persones habitualment excloses dels mecanismes de participació també és important. En qualsevol cas la pràctica ha anat esvaint aquestes falses contraposicions, palesant que ambdós sistemes es reforcen i sanegen recíprocament, sobretot quan la participació es preveu extensivament creixent.

Finalment, la qualitat de la informació també resulta clau abans que es pugui iniciar un procés de presa de decisions amb garanties. Altrament, és molt difícil l'assoliment de consensos, perquè cadascú pot partir d'una informació parcial, esbiaixada, o bé no es disposa de prou visió de conjunt, ni de prou cultura de la sostenibilitat per saber els pros i contres de cada opció plantejada. Aquest punt es reforça amb l'elaboració de les fitxes informatives ja descrites anteriorment, elaborades pels sectors, entitats i tècnics entesos en cada tema tractat, inclosos els tècnics de les administracions afectades, informació que es circula i s'explica a cadascun dels consells veïnals a través dels

mateixos enllaços, els quals, han assistit a les presentacions tècniques de cada cicle. Aquestes presentacions de la informació de partida, segons el cas, es poden fer de forma descentralitzada, convidant-hi als enllaços de cada barri, o bé de forma centralitzada, oberta a tothom, o bé desitjablement, de les dues maneres, a més dels mitjans de comunicació massius disponibles de manera complementària –no pas principal- (premsa, radio, TV, web, bústia, cartells, etc.).

Per part de l'equip de govern, impulsor inicial del procés, des d'un principi s'ha assumit que un sistema d'aquestes característiques pot treure a la llum conflictes latents, però s'ha apostat fermament per aquesta nova cultura de la sostenibilitat, de la democràcia participativa i del diàleg públic. S'ha tingut clar que, si no s'obren canals perquè les inquietuds públiques i els conflictes aflorin i puguin ser tractats amb rigor i constructivitat, acaben sortint igualment de manera més reaccionària i violenta o en forma de desencís general. Efectivament, el procés del POUM ha generat importants conflictes, però es confia que s'acabarà consensuant un pla que hagi tingut en compte totes les sensibilitats i interessos i que finalment sigui d'ampli consens, car afecta a tots els habitants de Sitges. I igualment amb d'altres temàtiques que acabin formulant l'A21L del municipi.

FORTALESES I FRUITS

Malgrat les resistències inicials puntuals i els punts crítics esmentats al punt anterior, l'acceptació o el desig de que aquest nou sistema arrelí s'ha mostrat clarament per part de la majoria dels participants i també de l'equip de govern. S'ha concebut com una nova manera de fer, fins i tot lògica i natural, perquè es fonamenta en un valor avui tant anhelat com oblidat a nivell públic com és la concòrdia, el diàleg constructiu i la presa de decisions per consens des de la proximitat de les llars, carrers i barris, de forma no massificada i a un ritme assumible per tots.

El sistema en sí ha generat ja d'entrada interessants fruits tangibles, si bé no encara d'una manera plena:

1. Ha permès obrir un canal fins avui quasi inexistent de participació pública en la presa de decisions de manera constructiva i continuada,
2. Ha incrementat el coneixement entre veïns (més de 800 participant), barris (14 barris) i entitats sectorials a partir del treball conjunt,
3. Ha permès que per primer cop a Sitges tots els barris es coneguessin i s'unissin en allò que han considerat bo per a tots, com ha estat el cas del futur urbanístic local, que ha permès que davant d'un moment de preocupació general es convoqués una manifestació amb més de tres mil assistents per

palesar la preocupació de bona part de la població davant l'amenaça de massificació de Sitges

4. I, en definitiva, aquest complex i turbulent cicle sobre l'urbanisme local ha provocat l'aturament del nou POUM i la generació d'un pla alternatiu que s'està estudiant, tot plegat sense trencar el clima de diàleg entre el poble, les entitats i l'Ajuntament.

Per tot això, i sense pretendre que un sistema que busca la implicació extensiva no hagi de tenir dificultats i conflictes, car aquests són presents a tots els àmbits de la societat i en les mateixes persones, pensem que s'ha encetat una interessant via de democràcia participativa amb molt bones perspectives de futur; un model per ser estudiat i fins i tot aplicat a d'altres municipis, adaptant-lo a cada realitat.

PERSPECTIVES DE FUTUR

En el moment de retirar l'assistència tècnica externa als consells es temia que aquests poguessin desaparèixer. En aquest sentit es va plantejar als enllaços que si s'estimaven aquest nou procés, se l'havien de fer encara més seu, assumint-ne el protagonisme, amb l'ajut permanent de l'OSM, si bé aquesta oficina no podria vetllar per tots els múltiples consells de barri generats. La resposta ha estat positiva. El Consell Veïnal Municipal ja es reuneix pel seu compte per plantejar els seus propis afers, a més de les convocatòries que venen de l'OSM pels temes d'A21L o de les que es proposen des de l'Ajuntament. Si bé no es descarta un possible retrocés temporal per part dels barris que no tinguin prou assumit el sistema o que no creguin prou en la democràcia participativa, està garantit que un nucli suficient d'enllaços vetlli pel seu manteniment i progressiva ramificació futura, amb un veritable sentit comunitari.

El sistema també ha començat a ressonar i despertar interès fora de Sitges. S'ha presentat en diversos congressos, mestratges conferències de turisme i sostenibilitat tant nacionals com internacionals. D'altres municipis de la comarca del Garraf, com Vilanova i la Geltrú i Sant Pere de Ribes, han mostrat interès en implantar també el sistema, a través d'algunes opcions polítiques (algunes d'elles actualment al govern) que han manifestat la seva intenció d'incloure'l dins del seu programa electoral (de cara a les eleccions municipals de maig de 2003), a més de persones a títol individual interessades en promoure les assemblees veïnals i sectorials als seus municipis com un nou espai progressiu de democràcia, de cohesió social i de sobirania popular. En el moment que això es materialitzi, la mateixa necessitat de plantejar aspectes territorials, d'infraestructures, de serveis, etc., de caràcter supramunicipal, podria generar l'Assemblea Veïnal i l'Assemblea Sectorial del Garraf, amb els respectius

portaveus municipals, com ja ha estat plantejat en alguna ocasió en el Consell Veïnal Municipal de Sitges, si bé això seria en tot cas un fruit molt interessant i valuós, però no immediat.